

C – Charakteristika studijního předmětu nebo tématického bloku	
Název studijního předmětu	Filozofie výchovy a vzdělávání
Způsob zakončení	zápočet, zkouška
Další požadavky na studenta	Doktorand prokáže porozumění vývojovým trendům v edukační oblasti v historickém i soudobém kontextu včetně schopnosti reflexe budoucího vývoje.
Přednášející	Vacek Pavel, doc. PhDr., Ph.D.
Stručná anotace předmětu	<p>Cílem výuky předmětu je hlubší propojení kultivačně filozofického a historicko-srovnávacího pohledu na proces výchovy a vzdělávání s aplikací na soudobý a možný budoucí vývoj edukace v českém i mezinárodním kontextu.</p> <p>Forma i obsah předmětu navazují na pregraduální studium pedagogických disciplin doktorandů. Předpokládá se ovládnutí základů pedagogiky, didaktiky i vybraných témat z teorie výchovy. Předmět má dvojí obsahové zaměření. První okruh je tvořen tématy historicko-srovnávacími, druhý pak reflektuje moderní pedagogicko-didaktické trendy.</p> <p>Tematické okruhy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vliv náboženské reformace na vývoj pedagogických názorů. J. Hus, P. Chelčický a J. Blahoslav. 2. Renesance a humanismus ve výchově a vzdělávání člověka v návaznosti na české tradice. T. Morus, T. Campanella, F. Bacon a F. Rabelais. Dílo J. A. Komenského. Filozofické a pedagogické názory období osvícenství. J. Locke, J. J. Rousseau, C. A. Helvétius, D. Diderot, F. M. A. Voltaire a J. B. Basedow. 3. Odraz hlavních filozofických směrů 19. - 20. století v pedagogice. J. J. Pestalozzi, L. N. Tolstoj, R. Owen, J. F. Herbart, A. Comte, J. Dewey, W. James, E. L. Thorndike. Odraz těchto proudů v české pedagogice - A. Lindner, F. Drtina, O. Kádner, T. G. Masaryk, J. L. Fischer, J. Patočka, R. Palouš. 4. Trendy v moderní pedagogice. Kritika současné školy. 5. Základní pedagogické kategorie a jejich proměny: Výchova, vzdělání, vzdělávání, vyučování, cíl výchovy, složky výchovy, učení, učitel, žák, výchovné prostředky, zásady výchovy v soudobém pojetí. 6. Moderní didaktické metody a postupy. Výuka v 21. století a její směřování. 7. Škola a výchova charakteru žáků, výchova k hodnotám.
Odborná literatura	<p>Základní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BREZINKA, W. <i>Filozofické základy výchovy</i>. Praha : Zvon, 1996. • HÁBL, J. <i>Lekce z lidskosti</i>. Hradec Králové : Gaudeamus, 2010. • JANIŠ, K.; KRAUS, B.; VACEK, P. <i>Kapitoly ze základů pedagogiky</i>. Hradec Králové : Gaudeamus, 2012. • KOMENSKÝ, J. A. <i>Vybrané spisy J. A. Komenského</i>. Praha : SPN, 1958,1960,1964,1966. <p>Doporučená:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOSOVÁ, B. a kol. <i>Vysokoškolské vzdelávanie učiteľov</i>. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta UMB, 2012. • KUČEROVÁ, S. <i>Chybná východiska a mylné předpoklady antipedagogiky</i>. Pedagogická orientace, 1999, č. 2, s. 100-105. • PALOUŠ, R. <i>Čas výchovy</i>. Římská křesťanská akademie, 1987. • PRŮCHA, J. <i>Moderní pedagogika</i>. Praha : Portál, 1997. • SINGULE, F. <i>Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti</i>. Praha : SPN, 1992. • ŠTVERÁK, V. <i>Obecná a srovnávací pedagogika</i>. Praha : Karolinum, 1999. • VACEK, P. <i>Psychologie morálky a výchova charakteru žáků</i>. Hradec Králové : Gaudeamus, 2013.